# POLITISK KRONIK

## UDLANDET

### *Januar 1962*

1. – Det hidtidige new zealandske formynderskabsområde Vest Samoa bliver uafhængig stat.

I Portugal nedkæmpes en militær revolte under ledelse af kaptajn Valera Gomez.

Efter et mislykket kupforsøg i Beirut opløser regeringen i Libanon det nationalistiske sociale parti, dannet i 1930erne under navnet Parti Populaire Syrien (PPS) for at virke for et Storsyrien omfattende Syrien, Libanon, Irak og Palæstina.

I Den dominikanske Republik overtager et statsråd på 7 mand med præsident Balaguer i spidsen den udøvende og lovgivende magt. Ved rådets oprettelse (17/12 1961) har Balaguer lovet at træde tilbage, så snart Organisationen af amerikanske Stater (OAS) har ophævet de politiske og økonomiske sanktioner mod Den dominikanske Republik, og har som sin efterfølger udpeget rådets vicepræsident dr. Rafael Bonnelly, medstifter af oppositionspartiet Den nationale Borgerunion. Nationalforsamlingen er opløst, og der skal i august 1962 vælges grundlovgivende forsamling og i december 1962 nationalforsamling, hvorefter der vil blive dannet ny regering og statsrådet ophøre at eksistere. – 4. OAS vedtager enstemmigt (Cuba deltager ikke i afstemningen) at ophæve alle sanktioner indført under og efter San José konferencen i august 1960. – 6. De fulde diplomatiske forbindelser med USA genoptages efter 17 måneders afbrydelse. Bonelly indsættes 18/1 som præsident.

Præsident Ydigoras Fuentes erklærer, at USA har lovet at mægle mellem Guatemala og Storbritannien i striden om Britisk Honduras som tak for Guatemalas bistand ved forberedelserne til det mislykkede invasionsforsøg i Cuba (se 8/4 1961). I Washington benægtes, at USA har tilbudt sine bona officia.

2. – Efter aftale mellem vestmagterne indleder den amerikanske ambassadør i Moskva Llewellyn Thompson en række sonderende samtaler med udenrigsminister Gromyko om Berlinspørgsmålet. Under samtalen overrækker Gromyko 12/1 ambassadøren et memorandum om Tysklandsspørgsmålet. – 9. Den vesttyske regering offentliggør et memorandum, som 27/12 1961 i det russiske udenrigsministerium er blevet overrakt ambassadør Hans Kroll. I memorandumet foreslås separatforhandlinger mellem Sovjetunionen og Vesttyskland. – 30. Præsident Kennedy har i Washington en samtale med Izvestijas chefredaktør (Khrushchevs svigersøn) Alexej Adshubej (se 14/11 1961).

Ministerpræsident Jan de Quay erklærer i parlamentet, at Holland er rede til uden forhåndsbetingelser at forhandle med Indonesien om Hollandsk Ny Guinea (se 19/12 1961). Tilbudet afvises 4/1 af præsident Sukarno, der som betingelse for forhandlinger kræver, at Holland skal forpligte sig til at overlade forvaltningen af området til Indonesien. – 3. Præsident Sukarno proklamerer Hollandsk Ny Guinea som indonesisk provins under navnet

Vest Irian. – 15. Under en træfning ved Hollandsk Ny Guinea sænker hollandske krigsskibe to indonesiske motortorpedobåde. – 22. Den britiske regering har besluttet for tiden ikke at levere våben til Indonesien.

Ved valget til lovgivende forsamling i Vest Kamerun (se 1/10 1961) 30/12 1961 besætter premierminister John Foncha's nationaldemokratiske parti 25 og nationalkonventet 10 af i alt 37 pladser.

3. – Ministerpræsident Salazar kritiserer i en tale i parlamentet sikkerhedsrådets holdning ved invasionen i Goa (se 5/12 1961) og erklærer, at Portugal overvejer at udtræde af FN og fremtidig kun vil samarbejde med FN i spørgsmål, der ikke direkte berører Portugals interesser. Han kritiserer ligeledes Storbritannien og bebuder en undersøgelse af, om forsvarstraktaten med Storbritannien kan siges at have noget positivt indhold.

5. – Sovjetunionens første viceministerpræsident Anastas Mikojan ankommer til Guinea, hvor han har samtaler med præsident Sekou Touré. – 10. meddeles i Moskva, at der er udnævnt en ny russisk ambassadør i Conakry i stedet for Daniel Solod, der 16/12 1961 måtte forlade landet (se 11/12 1961).

8. – Congos parlament opfordrer viceministerpræsident Antoine Gizenga til straks at vende tilbage til Léopoldville fra Stanleyville. – 13. Kampe i Stanleyville mellem centralregeringens styrker og Gizengas gendarmeri ender med, at gendarmerne kapitulerer. Gizenga selv sættes i husarrest. – 15. Parlamentet i Léopoldville vedtager en mistillidserklæring til Gizenga. Dagen efter meddeler ministerpræsident Cyrille Adoula, at Gizenga er afsat og vil blive stillet for retten. – 20. overføres Gizenga til FNs hovedkvarter i Léopoldville. – 31. Sikkerhedsrådet afviser med 7 stemmer mod 2 et krav fra Sovjetunionen om en ny Congodebat i rådet. Såvel Adoula og Tshombe som 20 afrikanske statsledere på konferencen i Lagos (se 25.–30/1) protesterer mod det russiske skridt som et forsøg på at blande sig i Congos indre anliggender.

Den grundlovgivende forsamling i El Salvador vælger Rodolfo Cordon til midlertidig statspræsident (se 26/10 1960).

10. – Den tidligere chef for den sydkoreanske militærregering, general Chang Do Yung (se 3/7 1961) dømmes til døden for kontrarevolutionær virksomhed.

13. – I Norge bliver tidligere justitsminister, højesteretsdommer og ambassadør i Moskva O. C. Gundersen handelsminister efter Arne Skaug, der er udnævnt til ambassadør i London.

14. – EECs ministerråd enes om principperne for en integration af landbrugspolitikken i fællesmarkedslandene og vedtager markedsordninger for korn, svinekød, æg, fjerkræ, frugt og grønsager samt vin og bestemmer endvidere, at der pr. 1/11 skal gennemføres markedsordninger for okse- og kalvekød samt mejeriprodukter og pr. 1/1 1963 for sukker, se i øvrigt Økonomi og Politik 1961 p. 261. Hermed er vejen banet for overgangen til anden etape i gennemførelsen af Romtraktaten. – 16. Forhandlinger i Bruxelles mellem USA og EEC afsluttes med en aftale om gensidig toldafvikling.

15.–16. – Ved første etape i det finske præsidentvalg, valget af valgmandsforsamling, får præsident Kekkonens valgforbund 145 valgmænd, desuden kan Kekkonen regne med 54 stemmer fra det svenske folkepartis, samlingspartiets og det finske folkepartis valgmænd. Folkedemokraten Aitios valgforbund får 63, socialdemokraten Paasios valgforbund 36 og Skogs valgforbund (den socialdemokratiske opposition) 2 valgmænd. Valgdeltagelsen er næsten 81 pct.

16. – USAs repræsentant ved konferencen i Genéve om standsning af forsøg med kernevåben foreslår, at spørgsmålet, hvis de tre magter ikke kan enes om et forbud med effektiv international kontrol,

henskydes til de almindelige afrustningsforhandlinger i det nye 18 magts udvalg, der 14/3 træder sammen i Genéve. – 26. afvises dette forslag (trods Sovjetunionens tidligere krav om en sammenkobling) af den russiske delegerede, og 29/1 udsættes konferencen på ubestemt tid.

18. – I Frankrig udnævnes Valéry Giscard d'Estaing til finansminister efter Wilfrid Baumgartner, der har ønsket at træde tilbage.

21. – Nigeria opsiger forsvarsoverenskomsten med Storbritannien.

22. – Kun 6 uger efter at Tanganyika har opnået uafhængighed (se 9/12 1961) træder Julius Nyerere tilbage som premierminister for helt at hellige sig arbejdet som leder af TANU (Tanganyika African National Union). Han efterfølges af hidtidig minister u. p. Rashidi Kawawa. Ved regeringsomdannelsen fratræder Sir Ernest Vasey som finansminister, men indvilger i at være regeringens rådgiver i finansielle og økonomiske spørgsmål.

25. – Den italienske regering beskylder i en note den østrigske regering for at være medansvarlig for terrorhandlingerne i Sydtyrol. Den østrigske regering nægter at modtage noten.

25.–30. – I Lagos i Nigeria afholdes en konference af statsoverhovederne i 20 afrikanske stater. (På en udenrigsministerkonference i Accra 21.–22/1 har Casablancastaterne besluttet ikke at deltage). Konferencen vedtager en række resolutioner: om en regional toldunion, der successive skal udvikles til et fællesmarked for Afrika og Madagascar, om fællesoptræden af de afrikanske stater i FN, om politiske og økonomiske sanktioner mod Sydafrika osv. Ved konferencens afslutning udtaler Azikiwe, Nigeria, at der i princippet er enighed om dannelsen af en interafrikansk organisation.

27. – Efter at ministerpræsident Bahjat Talhouni (udnævnt i august 1960 efter mordet på Hazza Majali) har indgivet sin afskedsbegæring, udnævner kong Hussein af Jordan en ny regering under ledelse af den tidligere ambassadør i Bagdad Wasfi Tell, der selv overtager forsvarsministeriet, medens Hasem Nuseibeh bliver udenrigsminister. Ingen af de nye ministre har sæde i parlamentet.

30. – På et udenrigsministermøde i Punta del Este vedtages med 14 stemmer mod 1 (Cuba) at udelukke Cuba af Organisationen af amerikanske stater (OAS). Argentina, Brasilien, Bolivien, Chile, Ecuador og Mexico undlader at stemme.

FNs plenarforsamling vedtager med 90 stemmer mod 2 et afro-asiatisk resolutionsforslag, hvori Portugal opfordres til at indføre reformer i Angola med det formål at overdrage magten til folket. Et polsk-bulgarsk forslag om diplomatiske og økonomiske sanktioner mod Portugal forkastes.

## *Februar 1962*

1. – Det kristeligt-demokratiske parti har på sin kongres i Neapel med stort flertal besluttet, at Amintore Fanfani skal søge at danne koalitionsregering af kr.-dem., socialdemokrater og republikanere med parlamentarisk støtte af Nenni-socialisterne (»apertura a sinistra«). – 2. Ministeriet Fanfani (se 16/7 1960) indgiver sin afskedsbegæring. – 21. Fanfani danner koalitionsregering bestående af 19 kr.-dem., 3 socialdem. og 2 republikanere. Antonio Segni fortsætter som udenrigsminister, Giuseppe Trabucchi som finansminister og Giulio Andreotti som forsvarsminister. I forvejen har Nenni-socialisternes centralkomité og parlaments-

gruppe lovet den nye regering parlamentarisk støtte.

2. – Efter at der 19/1 på Laos-konferencen i Genéve tilsyneladende var opnået enighed mellem de tre fyrster Boun Oum, Souvanna Phouma og Souphanouvong om en koalitionsregering, nægter Boun Oum efter tilbagekomsten til Laos at fortsætte forhandlingerne på grund af fornyede angreb af prokommunistiske tropper i den nordlige del af landet.

3. – USA indfører embargo på handelen med Cuba. – 8. I Argentina afbryder præsident Frondizi efter pres fra militæret de diplomatiske forbindelser med Cuba (se 30/1). – 15. FNs plenarforsamlings politiske udvalg forkaster en resolution, hvori USA beskyldes for indblanding i Cubas indre anliggender.

4. – Ved præsidentvalget i Costa Rica sejrer José Francisco Orlich, det nationale befrielsesparti. Ved det samtidig afholdte parlamentsvalg opnår det nationale befrielsesparti 30, det republikanske parti 19 og det nationale enhedsparti 8 mandater.

4.–5. – Ved det finske rigsdagsvalg (se 11/11 1961) er valgdeltagelsen 84,5 pct. mod 75 pct. i 1958. Agrarforbundet får ligesom i 1958 23,1 pct. af de afgivne stemmer, men 53 mod 48 mandater, folkedemokraterne 22,1 (23,2) pct. og 47 (50) mandater, socialdemokraterne 19,7 (23,2) pct. og 38 (48) mandater, samlingspartiet 14,8 (15,3) pct. og 32 (29) mandater, det svenske folkeparti 6,4 (6,7) pct. og 14 (14) mandater, det finske folkeparti 5,9 (5,9) pct. og 13 (8) mandater, den socialdemokratiske opposition 4,4 (1,7) pct. og 2 (3) mandater, småbondepartiet 2,3 pct. og 0 mandater og de frisindede 0,6 pct. og 1 mandat. Efter valget i 1958 sluttede 11 socialdemokrater sig til den socialdemokratiske opposition, hvis rigsdagsgruppe herefter talte 14 mand, medens den socialdemokratiske gruppe reduceredes til 37 mand. På samme måde formindskedes agrarernes rigsdagsgruppe med 1 mand, der i den opløste rigsdag repræsenterede det nydannede Finlands småbondeparti. Den socialdemokratiske opposition, der i 1958 kun havde opstillet egne kandidater i 4 valgkredse, havde ved dette valg kandidater i alle valgkredse undtagen Åland. De frisindedes forbund, der dannedes ved det gamle fremskridtpartis omdannelse til det finske folkeparti, har ikke tidligere været repræsenteret i rigsdagen. – 15. Ved præsidentvalget (se 15.–16/1) genvælges Urho Kekkonen for 6 år med 199 af 300 stemmer. Folkedemokraten Aitio får 62, socialdemokraten Paasio 37 og Skog, den socialdemokratiske opposition, 2 stemmer. (En folkedemokratisk valgmand stemmer ved en fejltagelse på Paasio). – 24. Den nye rigsdag vælger agraren Kauno Kleemola til formand i stedet for socialdemokraten K.-A. Fagerholm.

5. – Den amerikanske regering forbyder hollandske fly med tropper til Hollandsk Ny Guinea at mellemlande på amerikanske flyvepladser. – 8. Sovjetunionen advarer Holland mod en provokatorisk politik over for Indonesien. – 10. Japan anmoder Holland om ikke at benytte japanske flyvepladser ved troppetransporter til Hollandsk Ny Guinea. – 18. Den amerikanske justitsminister Robert Kennedy afslutter et besøg i Indonesien, hvor han har haft samtaler med præsident Sukarno om en fredelig løsning af konflikten om Hollandsk Ny Guinea. – 24. Præsident Sukarno beordrer almindelig mobilisering. – 25.–26. Robert Kennedy aflægger besøg i Haag, hvor han har samtaler med ministerpræsident de Quay og udenrigsminister Luns.

6. – Koloniminister Maudling meddeler underhuset, at regeringen har besluttet at opløse den vestindiske føderation efter Jamaicas udtræden (se 19/9 1961) og Trinidads og Tobagos vægring ved at indtræde i en ny føderation. – 9. På en konference i London mellem koloniminister Maudling, premierminister Norman

Manley og lederen af oppositionen på Jamaica, Sir Alexander Bustamente, er der opnået enighed om, at Jamaica fra 6/8 skal være en uafhængig stat og søge optagelse i Commonwealth.

7. – Præsident Kennedy og premierminister Macmillan foreslår i en skrivelse til ministerpræsident Khrushchev, at der inden 18 magts afrustningsudvalget 14/3 træder sammen i Genéve skal afholdes et møde af de tre magters udenrigsministre. Samme dag udtaler Kennedy på en pressekonference, at USA forbereder genoptagelse af kernevåbenforsøg i atmosfæren. USA vil med alle midler arbejde for en standsning af forsøgene, men det er en ufravigelig betingelse for en aftale herom, at den indeholder vandtætte bestemmelser om inspektion og kontrol. –

8. I en fælles britisk-amerikansk erklæring hedder det bl. a., at de to lande på grund af de russiske forsøg kan blive tvunget til at genoptage forsøg i atmosfæren, og at Storbritannien til dette formål vil stille Christmas Island i Stillehavet til USAs rådighed. – 12. Khrushchev foreslår i skrivelser til Kennedy og Macmillan, at de 18 staters regeringschefer skal mødes ved åbningen af afrustningskonferencen 14/3. Tilsvarende skrivelser sendes til de øvrige 16 stater. – 14. Såvel Kennedy som Macmillan erklærer i deres svar til Khrushchev, at de principielt er rede til at deltage i et møde på højeste niveau, men på dette stadium foretrækker en konference af de tre magters udenrigsministre. – 17. Præsident de Gaulle afviser Khrushchevs forslag og foreslår i stedet et topmøde af de 4 »atom«magter.

Sudan beslutter at udtræde af sterlingområdet.

9. – Spanien anmoder om forhandlinger om associering med EEC.

10. – Den amerikanske pilot Francis Gary Powers (se 5/5 1960) og den russiske spion Rudolf Abel udveksles.

15. – Katangas parlament godkender aftalen i Kitona (se 2/12 1961) om Katangas genforening med det øvrige Congo på betingelse af, at Katanga får en passende repræsentation i centralregeringen, og at der inden 3 måneder indføres en forbundsforfatning.

Nationalforsamlingen i Tanganyika vedtager på forslag af premierminister Kawawa at bemyndige regeringen til at udarbejde forslag til sådanne ændringer i forfatningen, som er nødvendige for at Tanganyika kan blive en republik inden for Commonwealth.

16.–25. – Ved valgene i Indien bevarer Nehrus kongresparti trods nogen tilbagegang sit overvældende flertal i underhuset (Lok Sabha), hvor det besætter 354 (1957 369) pladser. Kommunisterne får 29 (27), det nye konservative Swatantra parti 18, Jan Sangh partiet 14 (4) og Praja socialisterne (PSP) 12 (21) mandater. Ved de samtidig afholdte valg til de lovgivende forsamlinger i de fleste indiske stater er kongrespartiets tilbagegang noget stærkere.

17.–19. – Valgene i Malta under den nye forfatning (se 24/10 1961) resulterer i en sejr for nationalisterne under George Borg Olivier, der får 25 af i alt 50 mandater.

19. – Den franske regering meddeler, at der i dagene 11.–18/2 er ført forhandlinger med repræsentanter for den algierske eksilregering (GPRA) om våbenstilstand. – 21. Det franske kabinet godkender aftalerne om våbenstilstand og om algierskfransk samarbejde på grundlag af selvbestemmelsesretten og garantier for det franske mindretal i Algier. – 28. Det algierske nationale revolutionsråd (CNRA) godkender på et møde i Tripoli aftalerne med den franske regering og bemyndiger GPRA til at fortsætte forhandlingerne.

20. – Den amerikanske »astronaut«, oberstløjtnant John H. Glenn, omkredser jorden 3 gange i en rumkabine og bjerges i god behold i Atlanterhavet (se 7/8 1961 og 21/7 1961).

21. – I den tyske forbundsregerings svar på det russiske memorandum af 27/12 1961 (se 2/1) fremhæves, at en forudsætning for et godt forhold mellem de to folk er anerkendelsen af det tyske folks selvbestemmelsesret, og at Vesttyskland er rede til i forståelse med sine allierede at undersøge enhver mulighed for en retfærdig løsning af Berlin- og Tysklandsspørgsmålet. – 28. Den vesttyske ambassadør i Moskva, Hans Kroll, dementerer, at han i en samtale skulle have udtalt sig for anerkendelse af Oder-Neisse grænsen, Vestberlins adskillelse fra forbundsrepublikken og Østtysklands optagelse i FN.

22. – Et militært kupforsøg i Ankara mislykkes, hovedsagelig ved luftvåbenets indgriben. Der iværksættes en udrensning af officerskorpset. – 26. Ministerpræsident Inönü udtaler, at en gruppe af officerer har forsøgt at oprette et diktatur, provokeret af yderliggående elementer i retfærdighedspartiet, der siden dannelsen af den nye regering (se 20/11 1961) har agiteret kraftigt for løsladelse af de dømte i Yassiada-processen.

28. – Koloniminister Maudling giver i underhuset meddelelse om en ændring af forfatningsudkastet for Nord Rhodesia. Premierministeren i den centralafrikanske føderation, Sir Roy Welensky, der samme dag ankommer til London, udtaler, at han er fast besluttet på at opretholde føderationen, om nødvendigt med magt.

## *Marts 1962*

1. – I Pakistan udsteder præsident Ayub Khan en ny forfatning med en nationalforsamling og to provinsforsamlinger, valgt ved indirekte valg af medlemmerne af de lokale råd (»basic democracies«). Præsidenten bliver både statschef og regeringschef.

Uganda opnår fuld indre selvstyre (se 9/10 1961) med Benedicto Kiwanuka som premierminister i et kabinet af medlemmer af det demokratiske parti, deriblandt en europæer og en asiat.

Præsident Kennedy bebuder genoptagelse af kernevåbenforsøg i atmosfæren i slutningen af april. – 3. Ministerpræsident Khrushchev erklærer sig indforstået med vestmagternes forslag om at indlede 18 magts afrustningskonferencen i Genève på udenrigsministerniveau. Han fordømmer genoptagelsen af de amerikanske kernevåbenforsøg og erklærer, at Sovjetunionen kan blive tvunget til at afprøve nye kernevåben. – 5. Den franske regering har besluttet ikke at deltage i 18 magts konferencen. – 10. Udenrigsminister Gromyko erklærer i brev til FNs generalsekretær U Thant, at Sovjetunionen vil forpligte sig til ikke at give andre lande oplysninger om fremstilling af kernevåben, hvis de tre vestmagter vil gøre det samme. – 14. 18 magts afrustningskommissionen træder sammen i Genève.

Den norske regering har besluttet at foreslå, at Norge skal optage forhandlinger med EEC om fuldt medlemskab. – 8. Stortinget vedtager en grundlovsændring, hvorefter det med $^3/_4$ majoritet kan godkende, at en international sammenslutning på et sagligt begrænset område skal kunne udøve beføjelser, der efter grundloven ellers tilkommer statens myndigheder. Ændringen vedtages med 115 stemmer mod 35 (centerpartiets 16 og socialistisk folkepartis 2 medlemmer, desuden 6 medlemmer af arbejderpartiet, 9 af kristeligt folkeparti og 2 af venstre).

Under ledelse af general Ne Win tager hæren magten i Burma. Premierminister U Nu og hans ministre og andre arresteres. – 3. Revolutionsrådet opløser unionsparlamentet. – 9. Revolutionsrådet tillægger Ne Win den lovgivende, udøvende og dømmende magt med tilbagevirkende kraft fra 2/3.

3. – Staten Malta proklameres med guvernøren Sir Guy Grantham som statsoverhoved. – 5. Lederen af det nationalistiske parti dr. George Borg Olivier danner regering.

6. – Præsident Kekkonen overdrager til rigsdagens formand Kleemola at undersøge mulighederne for en regering af alle partier eller en anden flertalsregering. – 10. Agrarforbundet stiller som betingelse for at gå med i en flertalsregering, at fagforeningernes centralforbund (FFC) skal være repræsenteret. – 12. Kekkonen anmoder den tidligere formand for det finske folkeparti, professor Veli Merikoski, om at danne en flertalsregering af de ikke-socialistiske partier, men forsøget må opgives på grund af modstand fra det svenske folkeparti. – 15. får udenrigsminister Ahti Karjalainen, agrarforbundet, overdraget at danne regering, men dette er endnu ikke lykkedes ved udgangen af marts.

8. – I Tyrkiet er gennemført en lov med strenge straffe for kritik af revolutionen af 1960 og Yassiada-processen og for rosende omtale af det tidligere regimes ledende personer, samt for kritik, der kan bringe det demokratiske styre i fare. – 24. Den tyrkiske ambassadør i London Feridun Cemal Erkin afløser Selim Sarper som udenrigsminister.

12. – Ministerpræsident Jan de Quay meddeler, at Holland er rede til at modtage USAs opfordring til forhandling med Indonesien og indtil videre giver afkald på at sende forstærkninger til Hollandsk Ny Guinea. – 14. afgiver udenrigsminister Subandrio en erklæring om, at også Indonesien er villig til forhandlinger om en fredelig løsning af Ny Guinea spørgsmålet. – 22. Hemmelige forhandlinger i Washington mellem Holland og Indonesien ender uden resultat. – 27. Præsident Sukarno bebuder fremskyndelse af forberedelserne til befrielse af Hollandsk Ny Guinea, men udtaler samtidig håbet om en fredelig løsning.

18. – Efter 12 dages forhandlinger underskrives i Evian overenskomsten om våbenstilstand i Algier fra 19/3 kl. 12 lokal tid. Mellem juni og september skal en folkeafstemning i Algier afgøre landets fremtidige status. I tilfælde af, at afgørelsen falder ud til fordel for Algiers selvstændighed, skal de franske styrker i Algier i løbet af 12 måneder efter folkeafstemningen reduceres til 80.000 mand, som derefter skal være evakueret efter 2 år, men Frankrig beholder i 15 år flådebasen Mers-el-Kebir og andre baser i 5 år. Indtil folkeafstemningen har Frankrig i princippet den fulde suverænitet, udøvet gennem en højkommissær, hvortil udnævnes den hidtidige franske ambassadør i København, Christian Fouchet, der har kontrollen over de franske styrker og i sidste instans er ansvarlig for opretholdelsen af lov og orden. Samtidig får en midlertidig, overvejende muhammedansk regering kontrollen over en ordensmagt på 42.000, senere 60.000 mand. Frankrig anerkender, at Sahara er en del af Algier, men har opnået gunstige betingelser med hensyn til udnyttelsen af områdets naturrigdomme. – 26. Lederen af OAS-styrkerne i Vest-Algier, den in absentia dødsdømte general Edmond Jouhaux (se 11/7 1961) tages til fange.

Ved valgene i Argentina til halvdelen af deputeretkammeret vinder tilhængerne af ekspræsident Perón halvdelen af mandaterne og besætter samtidig guvernørposterne i flere provinser, bl. a. Buenos Aires. – 19. meddeles, at værnscheferne har krævet, at regeringen skal gribe ind og forhindre, at perónisterne overtager guvernørposterne. – 28. De øverstkommanderende for de væbnede styrker kræver i et ultimatum præsident Frondizis afgang. – 29. Frondizi afsættes ved et militærkup og interneres på øen Martin Garcia i La Plata. – 30. Senatspræsident José Maria Guido, der ligesom Frondizi tilhører de intransigente radikale, overtager præsidentposten.

Valgene i Colombia præges af stemmefremgang for det venstreradikale parti.

25. – Lederen af det amerikanske udenrigsministeriums afdeling for det fjerne Østen Averell Harriman udtaler, at han har meddelt Boun Oum, at USA vil unddrage ham sin understøttelse, hvis han ikke genoptager forhandlingerne med neutralisterne og Pathet Lao (se 2/2).

28. – Hæren under general Zahreddin tager magten i Syrien og opløser den grundlovgivende forsamling, og præsident Nazim Kudsi og ministeriet Marouf Dawalibi, dannet 23/12 1961, træder tilbage. Indtil en ny regering kan dannes, overtager de væbnede styrkers øverste ledelse den lovgivende, udøvende og dømmende magt.

# DANMARK

## *Januar 1962*

1. – Statsminister Kampmann udtaler, at en af de første opgaver i det nye år bliver at bremse, men ikke standse den økonomiske vækst, og at der herved vil blive lejlighed til at vise lidt mere politisk samarbejde, end det lykkedes at mobilisere i 1961.

Økonomiminister Kjeld Philip har i en artikel i Skive Folkeblad foreslået, at der til foråret gennemføres skatteforhøjelser, som kan gøre det muligt at nedsætte diskontoen.

I et dobbeltinterview i Aalborg Stiftstidende udtaler venstres formand, fhv. statsminister Erik Eriksen, og formanden for den konservative folketingsgruppe, fhv. minister Poul Sørensen, ønske om fortsat samarbejde mellem de to partier. Med henblik på de radikale fremhæver de, at de ønsker den bredest mulige ikke-socialistiske regering.

3. – Arbejdsgiverforeningen og LO genoptager drøftelserne om nye forhandlingsregler i stedet for de til 1/7 opsagte.

6.–7. – På det radikale venstres nytårsmøde på Nyborg Strand føres en langvarig debat om udenrigs- og militærpolitikken (se 20/12 1961). Det meddeles, at alle talere uanset standpunkt giver tilsagn om fortsat at ville arbejde for partiet. Et udvalg skal søge at finde en formel, der kan vinde bred tilslutning.

7. – På et møde i Århus stiftes »Komiteen til bevarelse af Danmarks Frihed«. Komitéen, der tæller 17 mand, vil modarbejde Danmarks tilslutning til de seks.

8. – Fhv. statsminister Erik Eriksen (v.) udtaler, at både for de radikale selv og for den liberale politiks samlede muligheder er det tidspunkt meget nær, da det er nødvendigt for de radikale at sige nej til socialdemokratiet og ja til et samarbejde med »os andre«.

10. – Statsminister Kampmann rejser på besøg i Israel og Indien.

Økonomiminister Philip fremsætter forslag om økonomisk samordning, hvorefter der oprettes et talstærkt råd med et formandskab af 3 nationaløkonomer og til bistand for rådet et institut for økonomisk forskning. Ved 1. behandling 25/1 får forslaget kun tilslutning fra regeringspartierne.

Ministeriet for offentlige arbejder meddeler, at prøveboringerne i salthorsten ved Suldrup, der har kostet 4,5 mill. kr., er indstillet, idet der ikke har vist sig kalilag af brydeværdig kvalitet.

11. – Kongeparret ledsaget af udenrigsminister Krag afrejser til Thailand på officielt besøg.

Finansminister Hans R. Knudsen fremsætter forslag til lov om folkeopsparing, hvorefter personer over 18 år kan tegne to folkeopsparingsrater à 900 kr. om året. Under forudsætning af at folkeopsparingskontiene bindes for 5 år, yder staten til hver opsparingsrate en sparepræmie på 100 kr.

Handelsminister Baunsgaard fremsætter forslag om nedsættelse af en forsikringskommission med vidtgående beføjelser til at kræve oplysninger hos forsikringsselskaberne. Han udtaler, at han ikke har hensigter i retning af en socialisering af forsikringsvæsenet. Forslaget vedtages 27/4 mod venstres og de uafhængiges stemmer.

Landbrugsminister Skytte fremsætter forslag til lov om afsætning af frisk dansk frugt og danske grøntsager – et sidestykke til afsætningslovgivningen for landbruget. Forslaget vedtoges 25/4 enstemmigt, idet de konservative undlader at stemme.

12. – Danmarks Rederiforening har rettet en henvendelse til handelsministeriet og udenrigsministeriet om en undersøgelse i anledning af et amerikansk krav om, at

mindst halvdelen af den hjælp til Congo, som formidles af FN og finansieres med amerikanske midler, skal transporteres med skibe under amerikansk flag.

Forsvarsminister Poul Hansen udtaler, at der endnu mangler godt 4000 frivillige for at opfylde betingelsen for en nedsættelse af de værnepligtiges tjenestetid.

15. – Det færøske landsstyre vil lade udarbejde en 5-års plan for alle offentlige og større private investeringer, i hvilke lagtinget og staten deltager.

25. – Regeringen offentliggør svarene på folketingsmand Hans Rasmussens spørgsmål vedrørende Danmarks tilslutning til fællesmarkedet (se 12/12 1961).

Boligminister Carl P. Jensen besvarer en forespørgsel fra v. og k. f. om boligsituationen. Under debatten opfordrer Thestrup (k. f.) og Finn Poulsen (v.) regeringen til forhandlinger for i fællesskab at søge at nå frem til en løsning af problemerne. Kaj Moltke (s. f.) foreslår en dagsorden, der opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag, som hindrer spekulationsfortjeneste, sikrer lav rente, nationaliserer byggematerialeindustrien og letter lejernes adgang til overtagelse af ældre ejendomme. Forslaget forkastes med 119 stemmer mod 10 (s. f.).

26. – På et møde med finansministeren fremsætter statstjenestemændenes centralorganisationer og Danmarks Lærerforening forslag om en forhøjelse af antallet af overenskomsttillægsportioner. Finansministeren erklærer, at han ikke kan gå med hertil, men afviser ikke muligheden af, at andre bestemmelser af mere generel lønningsmæssig karakter kan tages op til overvejelse.

29. – Embedsmandsforhandlinger om Danmarks indtræden i fællesmarkedet begynder i Bruxelles.

## *Februar 1962*

2. – Det økonomiske sekretariat offentliggør resultatet af en undersøgelse, hvorefter der i årene 1961–1980 må regnes med byggeudgifter til undervisning, uddannelse og forskning på 6,4 milliarder kr.

4. – Modstandere inden for det radikale venstre af fælleskommandoen (se 20/12 1961) udpeger på et møde i Odense to medlemmer af udvalget, der skal tilrettelægge partiets forsvars- og udenrigspolitiske linie (se 6.–7/1). Samtidig vedtager man at fortsætte bestræbelserne for at bringe partiets linie i overensstemmelse med landsmødeudtalelser, program og tradition.

5. – En dansk delegation under udenrigsminister Krag forhandler i Bruxelles med EECs ministerråd. Det vedtages at nedsætte to arbejdsgrupper om Danmarks ønsker henholdsvis om en overgangsordning for tolden på visse varer og om bevarelse af det fællesnordiske arbejdsmarked.

6. – Den danske ambassadør i London afleverer i det britiske udenrigsministerium et memorandum om den danske regerings synspunkter vedrørende en nyordning af fiskeriterritoriet ved Færøerne. Det færøske hjemmestyre ønsker princippet om 12 miles fiskeriterritorium i forhold til Storbritannien gennemført fuldstændigt.

14. – Udenrigsministeriet offentliggør en rapport, udarbejdet af embedsmænd i udenrigs-, handels- og økonomiministeriet, om Danmark og det europæiske økonomiske fællesskab, herunder en redegørelse for følgerne af, at Danmark holder sig uden for fællesmarkedet.

Indenrigsminister Lars P. Jensen bebuder i et interview med LOs organ Løn

og Virke, at han allerede i indeværende folketingsår vil fremsætte lovforslag om oprettelse af en regionalkommune med direkte valgt bestyrelse for hovedstadsområdet (til og med Hørsholm mod nord, Høje Taastrup mod vest og Dragør mod syd). Herved vil Københavns amt forsvinde, og de kommuner i amtet, som ikke kommer ind under regionalkommunen, vil blive henlagt under Roskilde amt.

15. – Landbokommissionen af 1960, hvis formand er landbrugsminister Skytte, underskriver betænkning vedrørende jordbonitering, hovedparcellernes størrelse og sammenlægning af mindre ejendomme.

Sønderjyske amtmænd, borgmestre og folketingsmænd henvender sig til statsminister Kampmann og undervisningsminister Helveg Petersen for at drøfte muligheden for at placere Danmarks tredie universitet i Sønderjylland.

20. – I ægeksportudvalget rejses spørgsmålet om statsstøtte til ægproduktionen, indtil Danmark bliver medlem af EEC.

21. – Forsvarsminister Poul Hansen udtaler i anledning af et spørgsmål fra den konservative gruppeformand Poul Sørensen, at han ønsker at vente med at give folketinget en redegørelse for forsvarets materielbehov og de foranstaltninger, der tænkes truffet for at gennemføre de i forsvarsordningen forudsatte materielanskaffelser, idet regeringen endnu ikke er færdig med sine overvejelser.

Administrationsudvalget af 1960, der har til opgave at formulere mere generelle retningslinier for statens administration og foretage undersøgelser af de enkelte ministeriers opbygning og sagsområde, afgiver sin første betænkning. Det foreslås, at hvert ministerium skal bestå af ét departement og et eller flere direktorater for særlige sagsområder. Direktørerne skal have ret vide beføjelser til selvstændigt at træffe afgørelse, men skal ikke have direkte referat til ministeren, og hvor der ikke ved lov er oprettet særlige ankenævn, bør der være adgang til at indanke direktoratsafgørelser for ministeren.

22. – Undervisningsminister Helveg Petersen fremsætter forslag om oprettelse af et lægevidenskabeligt fakultet i Odense.

23. – Forslag om ændringer i toldloven (vedr. landbrugsvarer, frugt og grøntsager) med henblik på Danmarks eventuelle indtræden i fællesmarkedet vedtages enstemmigt. Endvidere færdigbehandles forslag om foranstaltninger mod lærermangelen, der bemyndiger undervisningsministeren til at fastsætte grænser for, hvor mange lærere der må være ved en skole, til at give dispensation fra skolelovens krav om timetal samt til at udskyde den planlagte nedsættelse af klassekvotienten. Også dette forslag vedtages enstemmigt, men s. f. og 3 k. f. undlader at stemme.

Finansministeriet har accepteret et tilbud om et lån på 60 mill. schw. francs, hvis provenu viderelånes i tre lige store dele til Københavns kommune, I/S Vestkraft og SEAS til finansiering af kraftværkernes udbygning.

28. – Finansudvalget giver sin tilslutning til, at Danmark køber for 2,5 mill. dollars (ca. 17,2 mill. kr.) obligationer i det obligationslån på i alt 200 mill. dollars, som FN udbyder for at skaffe midler til organisationens fortsatte drift.

## *Marts 1962*

4. – Det radikale venstres hovedbestyrelse giver tilslutning til en almindelig omsætningsafgift med tilhørende lettelser i den direkte beskatning og forhøjelse af børnetilskuddene, men advarer mod en øjeblikkelig ophævelse af fradraget for merindtægt og mener, at det må nøjere overvejes, om omsætningsafgiften bedre

kan lægges i produktions- og engrosleddet end i detailleddet.

Formanden for den konservative folketingsgruppe Poul Sørensen udtaler, at hans parti ønsker en politik, der virker opsparingsfremmende, bl. a. gennem skattefrihed for opsparing, og at nye forbrugsafgifter må modsvares af tilsvarende reelle skattenedsættelser.

LOs formand Eiler Jensen udtaler, at chancerne for enighed om nye forhandlingsregler (se 3/1) ikke er store, idet arbejdsgiverne på forhånd har erklæret, at de ikke vil give underorganisationerne fri adgang til at forhandle.

6. – Stemmefordelingen (pct. af samtlige afgivne stemmer) ved de kommunale valg, for landkommunernes vedkommende amtsrådsvalgene, fremgår af nedenstående oversigt. Til sammenligning er anført den tilsvarende fordeling ved de kommunale valg i marts 1958. Stemmeprocenten i landet som helhed er 73.9 mod 76.4 i 1958. Vælgertallet er siden 1958 forøget med ca. 8 pct., bl. a. ved nedsættelsen af valgretsalderen fra 23 til 21 år.

| | Hovedstaden | | Provinsbyerne | | Amterne | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1958 | 1962 | 1958 | 1962 | 1958 | 1962 |
| Socialdemokratiet | 44.4 | 40.9 | 48.1 | 48.6 | 31.1 | 32.3 |
| Det radikale venstre | 5.9 | 3.7 | 4.3 | 3.2 | 9.2 | 8.4 |
| Det konservative folkeparti | 33.7 | 34.9 | 20.5 | 21.6 | 17.3 | 20.6 |
| Venstre | 5.1 | 2.2 | 14.1 | 11.5 | 37.2 | 33.5 |
| Danmarks retsforbund | 2.1 | 1.0 | 2.0 | 1.1 | 2.7 | 1.4 |
| Danmarks kommunistiske parti | 7.5 | 2.3 | 3.7 | 1.4 | 0.8 | 0.3 |
| Danmarks socialistiske parti | 0.7 | – | 0.5 | – | – | – |
| Socialistisk folkeparti | – | 13.8 | – | 5.3 | – | 1.6 |
| De uafhængige | 0.6 | 1.0 | 0.3 | 0.3 | 0.4 | 1.1 |
| Slesvigsk parti | – | – | 0.8 | 0.7 | 0.4 | 0.3 |
| Andre[1]) | – | 0.2 | 5.7 | 6.3 | 0.9 | 0.5 |
| | 100.0 | 100.0 | 100.0 | 100.0 | 100.0 | 100.0 |

[1]) Omfatter borger- og fælleslister, lokale og kommunale lister, erhvervslister m. m. I provinsbyerne falder 5.1 pct. af stemmerne på borger- og fælleslister (1958 4.8 pct.). – I Københavns kommune mister socialdemokratiet det absolutte flertal.

Smedeforbundets formand, folketingsmand Hans Rasmussen, udtaler, at han ikke vil være glad for en omsætningsafgift til lettelse af direkte skatter og spørger, om det overhovedet er nødvendigt med en øget skatteudskrivning. I hvert fald må en pengeopsugning, hvis den er nødvendig, bindes på forsvarlig måde.

7. – Fællesudvalget vedrørende spørgsmålet om tobak – specielt cigaretter – og lungekræft, nedsat af sundhedsstyrelsen, Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse og Den alm. danske Lægeforening, offentliggør en betænkning, hvori man afviser almindeligt forbud mod cigaretrygning, men bl. a. foreslår forbud mod reklamering for cigaretter, ændret tobaksbeskatning og udvidede forbud mod rygning i offentlige transportmidler og lokaler.

8. – Folketinget vedtager enstemmigt forslaget om en ny broforbindelse over Lille Bælt (se 6/12 1961).

9. – Finansminister Hans R. Knudsen fremsætter forslag om almindelig omsætningsafgift i detailleddet på 5 pct. af vareprisen incl. afgiften. Samtidig foreslås de nugældende engrosafgifter på 10 eller 15 pct. i henhold til loven om forbrugsbegrænsende foranstaltninger afskaffet. Provenuet anslås til 900 mill. kr. årligt.

Det samtidig fremsatte forslag til udskrivningslov for 1962–63 indeholder forskellige lempelser: forhøjelse af det skattefri mindstebeløb, udvidelse af proportionalskattens område og forhøjelse af børnetilskuddene, således at skatten for skalaindtægter på indtil 50.000 kr. vil blive mindre end efter den gældende lovgivning. Lovforslagets skalaer vil bevirke, at udskrivningen for 1962–63 vil blive ca. 470 mill. kr. lavere, end hvis de for 1961–62 gældende skalaer benyttes, men samtidig foreslås merindkomstfradraget afskaffet, hvilket vil medføre en merudskrivning på ca. 250 mill. kr., og forhøjelsen af børnetilskuddene vil betyde en merudgift på ca. 90 mill. kr. De samlede lettelser som følge af lovforslaget anslås derfor til ca. 310 mill. kr. Som kompensation for omsætningsafgiften bebudes forhøjelse af folke-, invalide- og enkepensioner med ca. 45 mill. kr. For at imødegå virkningerne af forøgelsen af den samlede skatteudskrivning på likviditeten er det hensigten at gennemføre et lovforslag, der giver finansministeren bemyndigelse til efter samråd med nationalbanken at foretage opkøb af børsnoterede obligationer.

13. – Indenrigsminister Lars P. Jensen fremsætter forslag om, at statstilskuddet til sygehusene forhøjes fra 60 til 65 pct. af nettoudgifterne. Forslaget vedtages enstemmigt 16/5.

Fhv. statsminister Erik Eriksen (v.) erklærer, at regeringens skatteforslag ikke er egnede til at rette noget som helst op i den nuværende situation. Som en betingelse for et forlig anfører han, at alle skatter principielt må tages ud af pristalsberegningen, boligstøtteloven må ændres, der må gives væsentlige begunstigelser for privat opsparing, og regeringen må ikke regne med flere penge til offentligt forbrug. Om omsætningsafgiften udtaler han, at venstre, medmindre man kan overbevise det om noget andet, må kræve afgiften lagt i import- og produktionsleddet.

14. – Nationalbanken fremhæver i sin beretning, at der må skabes almindelig forståelse for nødvendigheden af, at pengeindkomsterne i en periode holdes nogenlunde stabile, den økonomiske ligevægt bør genskabes ved forøget opsparing og ikke ved formindsket investering, og der bør igen tilvejebringes overskud på statsbudgettet, men ikke gennem forholdsregler, som på ny driver pengeindkomsterne op, og en forbedret statsfinansiel stilling bør ikke resultere i en forøgelse af statsudgifterne.

15. – Ved folketingets første behandling af skatteforslagene (se 9/3) går socialdemokraten Holger Eriksen og den radikale Aage Fogh mod omsætningsskatten. I anledning af, at statsministeren har stillet større militærbevillinger i udsigt, erklærer Fogh, at han, hvis der bliver tale om betydelige udgifter, ikke vil nøjes med at stemme imod. Heller ikke Hans Rasmussen (se 6/3) er glad for omsætningsafgiften, men ser hellere visse midlertidige afgifter og en tvangsopsparing og vender sig mod tanken om at holde omsætningsafgiften uden for pristalsberegningen.

Landbrugsminister Skytte fremsætter forslag om ændring i lov om landbrugsejendomme. Forslaget åbner adgang til nedlægning af ejendomme under 5 ha af bedste jord (7 ha middelgod jord), når jorden sammenlægges med andre mindre ejendomme, så disse kommer op på 12–15 ha, med landbrugsministeriel tilladelse eventuelt 15–29 ha.

16. – Den danske regering besvarer generalsekretær U Thants rundskrivelse til FNs medlemslande om deres stilling til den svenske plan om en atomfri klub. I svaret hedder det bl. a., at Danmark er modstander af en yderligere spredning af atomvåben, og at regeringen, såfremt der opnås enighed om almindelig afrustning, vil være positivt indstillet over for skabelsen af atomfri zoner.

Handelsminister Baunsgaard fremsætter forslag om ændringer i aktieselskabsloven

og i beværterloven. Ændringerne tilsiger at hindre udenlandsk overtagelse i tilfælde af Danmarks indtræden i fællesmarkedet.

Undervisningsminister Helveg Petersen fremsætter forslag om ændring i lov om folkeskolen, hvorefter der bliver mulighed for at oprette frivillige 10. klasser og særlige børnehaveklasser.

17. – Nordisk Råds 10. session åbnes i Helsingfors af fhv. statsminister Erik Eriksen, hvorefter rådet konstituerer sig med K.-A. Fagerholm, Finland, som præsident. Under generaldebatten, der fortsættes den følgende dag, taler fra dansk side først udenrigsminister Krag, der gør rede for den danske regerings bedømmelse af muligheden for nordisk samarbejde i den nuværende situation og på længere sigt. Kulturminister Bomholt og Ole Bjørn Kraft taler om det kulturelle samarbejde, økonominister Philip om fællesnordisk kursusvirksomhed for eksperter til u-landene, folketingets formand Gustav Pedersen kritiserer mængden af tryksager, Aksel Larsen vender sig mod fællesmarkedet. Endvidere taler Knud Thestrup (om samarbejde på det retslige område) og færingen Johan Poulsen.

Forsvarsminister Poul Hansen har trods modstand fra Industrirådets og Arbejderbevægelsens Erhvervsråds repræsentanter i materielnævnet og henvendelse fra Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejderforbund til statsministeren besluttet, at hæren skal forsynes med maskingeværer fra de tyske Rheinmetall-fabrikker i stedet for de maskingeværer, der fremstilles af Dansk Industri Syndikat.

De forhandlingsberettigede tjenestemandsorganisationer modtager et tilbud fra finansministeren om forhøjelse af stedtillægget med ca. 28 mill. kr., forhøjelse af honorarer med ca. 3 mill. kr. samt en feriegodtgørelse (1 pct.) på 16 mill. kr., i alt ca. 47 mill. kr. (se 26/1).

18. – Formanden for den konservative folketingsgruppe Poul Sørensen erklærer, at det er helt umuligt at foretage en blot nogenlunde forsvarlig behandling af skatteforslagene inden 1/4.

19. – Danmark anmoder om forhandlinger om medlemsskab af det europæiske atomenergifællesskab EURATOM og kul- og stålfællesskabet (CECA).

20. – Den danske ambassadør i London gør forestillinger over for den britiske regering i anledning af, at importen af smør til Storbritannien i de 12 måneder april 1962–marts 1963 vil blive begrænset til 396.000 tons, hvoraf Danmarks andel er fastsat til 93.000 tons.

21. – Danmark har sammen med Norge og Sverige over for den vesttyske regering protesteret mod et lovforslag om statssubsidier til vesttysk skibsfart.

22. – Nordisk Råd vedtager at henstille til regeringerne, at de i fællesskab træffer foranstaltninger for at sikre gennemførelsen af det internationale radioreglement for så vidt angår radiospredning i strid med dette og bestemt til modtagning i et nordisk lands område. Vedtagelsen sker med 48 stemmer mod 7, medens 5 undlader at stemme.

23. – Nordisk Råd henstiller med 56 stemmer mod 4 (de finske folkedemokrater) til regeringerne at afslutte en overenskomst om nordisk samarbejde i det væsentlige overensstemmende med regeringernes forslag. Efter vedtagelsen paraferes aftalen – Helsingforstraktaten – af medlemmer af de 5 regeringer, for Danmarks vedkommende statsminister Kampmann.

I alt er der ved Nordisk Råds 10. session vedtaget 33 nye rekommandationer til regeringerne.

EECs ministerråd giver tilsagn om, at Danmark kan optage direkte kontakt med fællesmarkedets kommission om landbrugsordningerne.

25. – Italien ophæver importstoppet for kød og levende kreaturer.

27. – Økonomiminister Philip forelægger den økonomiske årsoversigt.

Jernindustriens Sammenslutning og Centralorganisationen af Metalarbejdere har sluttet rammeaftale om lønudbetaling hver 14. dag.

28. – Forsvarsminister Poul Hansen besvarer en forespørgsel fra v. og k. f. om hvilke foranstaltninger regeringen har truffet for at dække forsvarets materielbehov. Ministeren oplyser, at der i de sidste 2 år er bevilget materiel for 160 mill. kr., og at den amerikanske våbenhjælp i samme tidsrum har udgjort 7–800 mill. kr. Behovet er opgjort til ca. 1800 mill. kr., og USA er villig til at fortsætte våbenhjælpen i endnu nogle år under forudsætning af, at Danmark selv øger sine bevillinger.

29. – Efter at det har vist sig umuligt at gennemføre forslaget om omsætningsafgift og den dertil knyttede lempelse af statsindkomstskatten inden 1/4 vedtager folketingen ved 2. behandling at udtage de foreslåede lempelser af udskrivningsforslaget. Med uforandret udskrivning anslås provenuet af indkomstskatten til ca. 600 mill. kr. mere i 1962–63 end i 1961–62, og der kan herefter regnes med et mindre kasseoverskud. Under udvalgsforhandlingerne har regeringen givet tilsagn om besparelser på 185 mill. kr. Der er enighed mellem partierne om at fortsætte forhandlingerne om omsætningsafgift i udvalget. Under debatten retter Poul Møller (k. f.) et skarpt angreb på statsminister Kampmann for manglende evne til at lede landets politik.

30. – Undersøgelseskommissionen i Haag vedrørende »Red Crusader«-affæren (se 15/11 1961) fastslår i sin beretning, at trawleren var inden for den færøske fiskerigrænse, men at der ikke er tilvejebragt bevis for, at den faktisk har fisket. Det fastslås endvidere, at skipperen Ted Wood handlede forkert ved at indespærre det danske trawlerhold, men at kommandørkaptajn Sølling på »Niels Ebbesen« ikke burde have skudt med skarpt. De britiske marineofficerers holdning under og efter episoden karakteriseres som udadlelig.

Folketinget færdigbehandler udskrivningsforslaget, der vedtages med regeringspartiernes og socialistisk folkepartis stemmer mod de uafhængiges stemmer, medens venstre og de konservative undlader at stemme. Finanslovforslaget vedtages imod socialistisk folkepartis stemmer, medens de uafhængige undlader at stemme.

Landbrugets kompensationsudvalg konstaterer, at landbrugets økonomi i 1. halvdel af høståret 1961–62 er blevet forringet med 375 mill. kr. i forhold til det foregående år. Udvalget har derfor anmodet landbrugsministeren om en forhandling om 1) hjemmemarkedsordninger for animalske produkter, 2) afløsning af landbrugets skatter på fast ejendom og skattefrie afdrag for nyetablerede landmænd, 3) en forbedret brødkornsordning og en foderkornsordning og 4) eksportfremmende foranstaltninger.